

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MVWS

memo

acties rondom terugkomende reizigers uit vanwege
corona oranje landen

Naar aanleiding van de Kamerbrief quarantaine van 31 augustus jl is gekeken hoe deze geoperationaliseerd kan worden. In dit memo de resultaten van de afgelopen dagen. Vandaag heeft nog een werkgroep vergadering plaatsgevonden met diverse hoofdrolspelers. Daarnaast heeft nog telefonisch overleg plaatsgevonden met (10)(2e) (GGD-GHOR) en (10)(2e) (dPG Kennemerland). Na goedkeuring van onderstaande zien we het volgende proces voor ons:

- Bespreking in directeurenoverleg en ACC (op hoofdlijnen) dinsdag
- Bespreking in torentjesoverleg
- Bespreking met DPG-en en eventueel directeuren VR van de 5 luchthavens. Zij krijgen opdracht om nader uit te werken. dPG Kennemerland heeft aangegeven dat als opdracht helder genoeg is, hij daarmee aan de gang gaat. Contact met Schiphol.
- Woensdag einde dag wrap up van bovenstaande tbv donderdag besluitvorming.
- Nader overleg obv cijfers treinen, ferries ed voor uitbreiding.

Hieronder volgt eerst wat de mogelijkheden zijn nav de brief, daarna wordt nog nader ingegaan op het onderzoek door het RIVM en op het Duitse voorbeeld.

Testen van reizigers

Wat kan er op de korte termijn (volgende week)?

- Starten op luchthaven. Is het meest overzichtelijk en het beste in beeld welke reizigers uit een oranje of rood coronaland/gebied komen.
- Voorlopig richten we ons op Schiphol. Gezien de drukte bij GGD Rotterdam op dit moment is starten met een pilot op Rotterdam Airport niet opportuun. In Eindhoven is net een [commercieel initiatief](#) gestart voor een betaalde teststraat gericht op uitgaande reizigers. Concurrentie met deze testmogelijkheid is niet logisch. Daarmee is Schiphol de meest logische keuze voor een eerste gratis vrijwillige test/registratiestraat voor reizigers die terugkomen uit een oranje of rood corona land.
 - GGD Kennemerland geeft aan dit op te willen gaan zetten maar verzoekt VWS:
 - i. Duidelijk aan te geven welke verwachtingen zij heeft in termen van omvang, vrijwilligheid, zichtbaarheid, etc. NB. Zie in bijlage een aantal uitgangspunten van GGD Kennemerland.
 - ii. Ruimte te geven aan Schiphol en GGD om hier de komende 2 dagen gezamenlijk invulling aan te geven

Directie Publieke Gezondheid COVID-19

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T (0)24 (0)24 010 010
F (0)24 (0)24 010 010
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.njksoverheid.nl

Inlichtingen bij

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

T (0)24 (0)24 010 010

M (0)24 010 010

F (0)24 (0)24 010 010

(10)(2e)@minvws.nl

Datum

3 augustus 2020

Aantal pagina's

5

(daarmee is donderdag publiek gaan met deze oplossing haalbaar).

Directie Publieke
Gezondheid
COVID-19

Datum
3 augustus 2020

- De eerste contacten met Schiphol laten wat operationele uitdagingen zien maar er is bereidheid om snel iets op te zetten.
 - i. Er zijn nog geen concrete aantallen hoeveel mensen de GGD dan per dag/week zou kunnen testen. Afgesproken is dat hier inzet van externe leveranciers van combinaties van testafname & test-analyse tot de mogelijkheden behoort (b.v. denk aan Start-SHL, U-diagnostics, Saltra).
 - ii. Om te voorkomen dat de GGD-ers steeds de hele luchthaven door moeten zal het niet testen direct bij de gate worden, maar waarschijnlijk een centrale plek. Soortgelijk gebeurt nu ook in Duitsland. Voorkomen dient te worden dat er congestie ontstaat (risico op besmetting).
- Beschikbare capaciteit GGD voor testen. Afhankelijk van de gekozen luchthaven is het mogelijk om te bezien welke ruimte de betreffende GGD nog heeft in de test-afname capaciteit. Uitbesteding van deze screening op de luchthaven door GGD aan derden is mogelijk, voor Schiphol gaat het bv. om ongeveer 15.000 testen per week. Daarnaast is het mogelijk ook andere soort testen dan PCR-testen te gebruiken (sneltesten ed). Komende dagen zal dit nader worden bekeken.,
- Uitsluitend Nederlandse reizigers die terugkomen uit oranje gebied, bijvoorbeeld een check met boarding pass.
- Qua communicatie is de meest heldere boodschap, in lijn met Kamerbrief 31/7, dat de teststraten selectief starten met als doel: Informatie inwinnen over percentages reizigers dat positief is en zo te zien of het een effectieve manier is om verspreiding in NL tegen te gaan
 - Uitzoekpunt: hoe boodschap laten landen dat ook bij negatieve test mensen nog wel in quarantaine moeten?
- Doorzetten grootschalig screenen op luchthavens bij check van gezondheidsverklaring. Daarmee wordt nu ca 45% van reizigers uit oranje gebied gezien/gesproken door de GGD; gebeurt al.

Testen lange termijn

1. Verdere uitrol zowel van selectief naar generiek als van Schiphol naar andere luchthavens en mobiliteitsstromen. Samen met onderdelen IenW dit nader uitwerken qua gegevens en benodigde capaciteit.
2. Dit is een fors beslag op capaciteit GGD; Mag niet ten koste gaan van BCO Is dus alleen verantwoord bij plausibele toegevoegde waarde.
3. Als de logistiek ingeregeld is, is het interessant om te bezien of een mobiele teststraat waar iedereen met klachten terecht kan ingericht kan worden. Het is dan een laagdrempelige teststraat, ook voor jongeren (vergelijkbaar met het stemmen op het treinstation)

Registratie

We kunnen op korte termijn komen tot 100% registratie van een groot deel van de verkeersstromen, muv het autoverkeer:

- De wet PG biedt de mogelijkheid om passagierslijsten op te vragen bij directe dreiging van een epidemie van een infectieziekte. Voor luchtvaart, ferry's en een deel van de internationale treinen is dus geen aparte registratie nodig. Met deze gegevens kun je steekproefsgewijze controles uitvoeren.

- Aandachtspunt: de DPG van veiligheidsregio Kennemerland heeft al aangegeven dat het nu vaak meer dan 24 uur duurt voordat bij BCO passagierslijsten geleverd kunnen worden aan de GGD. Opvragen van lijsten ten behoeve van nabellen van reizigers zonder klachten mag niet ten koste gaan van BCO na een positieve test, nabellen van een steekproef van terugkerende reizigers zou via een uitbreiding van het landelijk call center betekenen. Dit moet nog uitgezocht worden hoe snel dit kan.
- Registratie bij landsgrens van auto's kan alleen op vrijwillige basis en met herinvoering van grenscontroles. Daarom zullen we bij de grens op de matrixborden en op tankstations informatie zetten over quarantaine van mensen die terugkeren uit oranje gebieden en een verwijzing voor meer informatie.

Directie Publieke
Gezondheid
COVID-19

Datum
3 augustus 2020

Welke cijfers zijn er beschikbaar over reizigers uit met vanwege corona oranje of rode reisadviezen?

4. I&W heeft voor de Nederlandse luchthavens de gegevens opgevraagd bij de luchtvaartmaatschappijen. Schiphol en Eindhoven zijn samen al goed voor bijna 20.000 passagiers uit oranje gebieden per week. Daarbij wel aangetekend dat het nu vakantieperiode is en deze aantallen vanaf september mogelijk afnemen.
5. I&W heeft ook cijfers voor Internationale treinen via Antwerpen en bussen (bv Flixbus), cruises en ferries opgevraagd. Deze cijfers komen naar verwachting donderdag (6/8). Eerder is niet mogelijk.
6. De KMar levert morgen (4/8) voor 12:00 cijfers over aantal reizigers uit landen waarvoor nog een EU-inreisverbod geldt maar mensen in uitzonderingscategorieën wel onder voorwaarden mogen inreizen.
7. Auto's: Aantal grensbewegingen wordt genoteerd en welk soort vervoermiddel, niet te zien waar ze vandaan komen. Wil je iets over oranje kunnen zeggen dan moet je grenscontroles gaan doen en vertrouwen dat eerlijke antwoorden worden gegeven.

Onderzoek RIVM

Samenvatting eerste resultaten onderzoek van RIVM (toegevoegd): "Duur van de quarantaineperiode voor nauwe contacten van COVID-19 patiënten en toegevoegde waarde van testen van nauwe contacten zonder klachten."

- Bij de huidige uitvoering van het BCO (dd. eind juli 2020) blijkt dat slechts 5% van de nauwe contacten meer dan 6 dagen na datum laatste blootstelling klachten ontwikkelt. Op basis hiervan kan overwogen worden de quarantaineperiode voor nauwe contacten (in beeld gebracht via regulier BCO) te verkorten tot ongeveer een week, in plaats van de huidige twee weken.
- Advies is om **niet** op grote schaal asymptomatisch te testen. Snelle doorlooptijden in testbeleid en BCO is veel effectiever dan grootschalig testen zonder klachten. Dat geldt ook voor toeristen.
- Verkorting van de quarantaineperiode naar 7 of zelfs 10 dagen voor appgebruikers die een notificatie krijgen van een potentieel nauw contact lijkt momenteel nog niet opportuun. Het uitgangspunt van RIVM en GGD is dat richtlijnen met betrekking tot quarantaine en testen voor nauwe contacten geïdentificeerd via regulier BCO en voor nauwe contacten geïdentificeerd via een app hetzelfde moeten zijn, ook omdat zij via beide methoden in beeld kunnen komen.
- **In de call bespreken we vervolgstappen.**

Duitsland

Duitsland denkt al langer na over het verplicht testen van reizigers uit risicogebieden. Grootste struikelblok was juridisch: kun je dat wel verplicht stellen? Spahn (minVWS) heeft bekend gemaakt dat ze het gaan doen dus probleem is blijkbaar opgelost.

Praktisch gezien hebben ze alles al klaar staan, zeker voor tests op luchthavens: daar staan al teststraten, en het land heeft verder coronatests over die ze zo veel mogelijk willen gebruiken. Tests zijn gratis.

Er komt in ieder geval **geen** algehele controle aan de landsgrenzen over de weg, mogelijk wel steekproeven. Bij luchthavens zou mogelijk wel 100% van reizigers getest kunnen worden, over treinstations niets bekend.

De ambassade schat in dat de Duitsers dit vrij snel zouden kunnen opzetten: uitvoering ligt weliswaar bij deelstaten, maar ervaring leert dat zij snel kunnen uitvoeren. Schatting was dat dit over een paar weken wel staat.

NB: eea staat er dus nog niet. Ook in Duitsland is er sprake van inregeltijd.

Directie Publieke
Gezondheid
COVID-19

Datum
3 augustus 2020

Conceptlijn tekst Kamerbrief

We beginnen zo snel mogelijk maar uiterlijk woensdag 13 augustus op Schiphol met het testen van terugkerende reizigers. We testen een deel van de mensen die terugkeren uit zgn. oranje gebieden. Omdat testen van mensen zonder klachten, asymptomatisch dus, een moment opname is, krijgen zij het advies om in quarantaine te blijven, ook na een negatieve testuitslag. Het testen is op basis van vrijwilligheid. Daarnaast zal aan de betreffende reizigers hun gegevens gevraagd worden, zodat het mogelijk is om tijdens de quarantaineperiode contact met hen op te nemen.

PM aanvullen met uitgangspunten Kennemerland (zie bijlage).

Bijlage 1 Uitgangspunten Kennemerland voor uitvoering op Schiphol

Directie Publieke
Gezondheid
COVID-19

Datum
3 augustus 2020

Door Kennemerland aangeleverde uitgangspunten

1. Zichtbaar en merkbaar
2. Uitnodigend
3. Met inachtneming RIVM richtlijnen (inspectie proof)
4. Begeleid door RIVM
5. Lage impact op bedrijfsproces Schiphol
6. Met zo min mogelijk ophoping van mensen wat op zich weer een risico op besmetting zou kunnen opleveren
7. Op vrijwillige basis
8. Reizigers uit oranje en/of rode gebieden
9. Ondersteund met communicatiemiddelen
10. Ruimte voor inhuur zonder hinder van aanbestedingsregels
11. Doelmatig uitgevoerd
12. Maandlijks te evalueren
13. Met een vooraf vastgesteld criterium of en zo ja of pilot gecontinueerd dient te worden
14. Afrekening kosten op maandelijkse declaratiebasis (a la controle gezondheidsverklaringen)

Eerste reactie

Uitgangspunten lijken op eerste gezicht ons geen probleem.

Enkele aandachtspunten:

- Ad 4) begeleiding RIVM: akkoord, moeten we met RIVM bespreken, maar we willen juist graag volgen wat uitkomsten zijn.
- Ad 13) in principe is uitgangspunt dat geen pilot is, maar als uit de uitkomsten blijkt dat het echt geen bijdrage levert (zowel qua besmettingen als qua gedrag) dan is mogelijkheid tot stoppen
- Ad 14) even bekijken analoog aan andere betalingen